

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társzerkesztő: **Dr. Franciscy Lajos.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fill. Több-
szori közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 4 kor., minden további szó 4 fill.

A városok népesedése.

A városok népesedéséről nagy általánosságban ugyanazt mondhatjuk, a mit az ország lakosainak szaporodásáról. Kedvező jele lehet az a természetes fejlődésnek és a vagyonosodásnak, de szomorú bizonyossága is lehet a gazdasági nyomornak és a társadalmi züllöttségnek.

A míg kellő arány van a városok népesedése és az ország vidékeinek számbeli szaporodása között, a míg a városok fejlődése a vidéket el nem népteleníti és a míg a gyarapodó városokban mindenki, a ki dolgozni akar, kenyeret találhat, megélhetésre, sőt szorgalmának és ügyességének megfelelő jólétre is szert tehet: addig ezt a gyarapodást úgy tekinthetjük, mint a városok ipari és kereskedelmi lendületének természetes kifolyását. De ha a városok nagyobbodása megfosztja a vidéket a szükséges munkaerőtől és azoktól a jövedelmi forrásoktól, melyek nélkül a vidék gazdasági életét lehetetlen fejleszteni; ha továbbá a rohamosan fejlődő városokba oly nagy számmal tódulnak a kenyeret kereső, vagy szerencsét próbáló emberek, hogy a városok nem képesek ennek a népáradatnak foglalkozást adni: akkor a városok lakosságának statisztikáját feltüntető számadatok csak

arra jók, hogy azokból az ország gazdasági nyomorára és társadalmának züllöttségére következtessünk.

Magyarországon az utóbbi évtizedek alatt a városok népességének száma rohamosan emelkedik. Magában a fővárosban, melynek az ez évi összeírás szerint — kerek számot írva — 730 ezer lakosa van, a népesség 1891. óta 223 ezerrel szaporodott, a mely szaporodás a 10 év előtti létszámot erős $\frac{1}{3}$ -al meghaladja. Ugyanígy arány szerint népesedtek a vidéki nagy városok Szeged, Pozsony, Temesvár, Brassó stb. Az alföldi paraszt városokban a lakosság szaporodása lassúbb folyamatban történik, lépést tart a vidék szaporodásával. Csak a gyárakban gazdagabb és kereskedelmi központokat képező városok rohantak a főváros nyomába, melynek népesedése teljesen abnormis, következésképp a fejlődése egészségtelen.

Azt ugyan meg kell engednünk, hogy olyan ipari és kereskedelmi központokban, minő a főváros és a vele egy nyomon haladó vidéki városok, a népszaporodás forrása nem lehet csupán a születés, ott a bevándorlásnak is nagy szerepet kell játszania a lakosság számának emelkedésénél, mert ilyen helyeken, főképp ha azok még kulturális központok is, a munkakö-

rök fejlesztése elkerülhetetlen, a mi ismét a munkás emberek szaporítását teszi szükségessé. Új iparágak felkarolása, a kereskedelmi hálózat tágítása, a technika vívmányainak és a hivataloknak központosítása, az életviszonyok nagy különfélesége, azoknak a nemzetközi szokások szerint való berendezése olyan többletet követel munkaerőben, szolgálatban és hivatalos alkalmazásban, minőt a városok természetes szaporodása nem képes előállítani.

Az így keletkezett hiányt a bevándorlás által kell pótolni. A fejlődésnek ezen menete ellen nem lehet kifogást tenni s nem is származik abból baj mindaddig, a míg valamely városban a bevándorlás olyan jelleget nem ölt magára, a minőt a mi fővárosunk viszonyai mutatnak. Itt ezrekre rúg a kenyeret kereső emberek száma, a kik munkahiány miatt foglalkozást nem kaphatnak. S ha csak a munkás proletariatus volna ilyen nagy, de ijesztő mérvben felszaporodott a szellemi proletárok száma is, kiknek sorsa annál szánandóbb, minél egyoldalúbb az alkalmazásra való képességük.

A hol ilyen viszonyok uralkodnak, a hol a kenyérkereset túltengése legtermékenyebb melegágya a nyomornak, ott a népmozgalmi politikának csak az lehet

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ TÁRCÁJA.

Egy lap útinaplómból.

Át kellett szelnem azt a távolságot, mely Stockholmot Krisztiániától elválasztja.

A nyári évad alatt naponként egyszer külön gyorsvonat közlekedik a két főváros között, mely a 600 kilométernyi utat körülbelül 13 óra alatt futja be. A legnagyobb kényelemmel és eleganciával felszerelt nyári gyorsvonat — a hogy Stockholmban ezt a pompás járatú vonatot nevezik — az esti órákban, úgy $\frac{1}{2}$ 10 körül indul el a svéd fővárosból s másnap délelőtt 11 órakor érkezik Krisztiániába.

A vonaton úgy az első, mint a második osztálynak külön hálókocsijai vannak, melyeknek elcsősága, pazar fényű berendezése az egész világon ismeretes. Mikor kívülről egy kicsit megsejmeltem egy II. osztályú hálókocsit, olyan örömszállott meg, hogy majdnem kiugortam a bőrömből. Ember! — így szóltam magamhoz — itt igazán urasan utazhatol. Látod, milyen okosan eszelekedtel, hogy II. osztályú jegyet váltottál. Ottkon és bárhol az európai kontinensen, Svédországot kivéve, I. osztályú jeggyel nem lehetnél

akkora úr, a minő itt leszel, a te szegény ördögös II. osztályú jeggyel! Annyira megtetszett nekem ennek a monológom az alap gondolata, hogy már-már azon a ponton állottam, hogy okos embernek tartsam magamat.

A higgadtabb megfontolás azonban józanabb belátásra birt. Megelégedtem azzal a tudattal, hogy ez egyszer kevésbé érzem szűkös zsebem hátrányait és nem kell annyira sajnálnom, hogy nem születtem gazdag embernek. Ezt a bajomat különben, melybe az élet sivatagján valahogy csak beletörődtem, elfelejtteni segítették a svéd kalauzok is, kik olyan előzékenységgel forogtak körülöttem, mintha a vonat indulása tőlem függött volna, vagy mintha borralalójuknak minden reménye én bennem pontosult volna össze. Később észrevettem, hogy másokat is, nálamnál kisebb és nagyobb urakat ugyanilyen bánásmódban részesítettek. Az előzékenység vérökben van, a szivesség pedig úgy látszik szolgálati szokásaikhoz tartozik.

Elhelyezkedvén a hálókocsiban abba a hibába estem, melyben minden turista szenved, a ki jó helyre tesz szert a vasúton s a kényelmes utazás kilátásával biztatja magát. Önző lettem, s önzésemben aggódni kezdtem a miatt, hogy valaki majd betolakodik hozzám s elfoglalja éjszakai

birodalmam egy részét. Szíves kalauzom azonban gondolataim járását az arcomról leolvastván, miután megnézte a jegyemet, udvarias meghajtással jó éjszakát kívánt, a mi annyit jelentett, hogy a hálókocsi korlátlan rendelkezésemre áll.

A míg az így keletkezett egyedüliségnek jól eső érzését élveztem, a szomszédos hálókocsikban hangos volt az élet. Az elhelyezkedés zsvajva halaltatszott ki onnét, mely összeolvadt a kocsi folyosó dübörgő zajával. Sok málhájuk lehet szomszédainnak, gondolám, s hogy asszony- és gyermeknépesség van köztük, azt a zsvajvos élénkségből biztosan következtettem.

A vonat nehezen indult meg. A magas és széles kocsiokozatok megsúlyosították a járatot. De lassan-lassan belemelegedett, tűzbe jött s nagyokat fújtatva repült, mint a villám. Rázását nem is éreztem. A svéd vasútnak oly kitűnően vannak építve, s a kocsi szerkezete oly tökéletes, hogy ha az ember a roppant hosszú és súlyos vagonokból összeállított vonat zakatolását nem hallaná, hajlandó volna elhinni, hogy nem kerekéken, hanem tükörsima jégmezőket áthatító szánon siklik tova az egész nagy járó-mű.

A vonat sebesebb lódulásával egyidejűleg szakaszunkban feltűnő csend honosodott meg. A szomszédos kocsiokban elült a zaj, a folyosó is

az irányelve, hogy a túltömött központokból a népesség egy részét kitelepítsük a vidékre. Ehez, nézetünk szerint, három célszerű eszköz áll rendelkezésünkre: a mezőgazdaság hathatós támogatása, a kisipar lábraállítása és az irreális nagy városi vállalatok megakadályozása.

A magyar föld Isten jóvoltából még mindig bir és fog is még birni évszázadokon át olyan termőerővel, hogy annak gyümölcséből tizszer annyi embert is el lehet tartani, mint a mennyi abból ez idő szerint táplálkozik. De meg kell könnyíteni a földbe való befektetést, a leg-erősebb állami támogatással lehetővé kell tenni a mezőgazdasági vállalatokat, úgy meg kell azokat teremteni, mint a hogy megakarjuk teremteni és részben már meg is teremtettük az iparunkat. Azután jövedelmet kell biztosítani a föld termékeinek, hogy a gazdaságba befektetett tőkék gyümölcsét a közterhek fel ne emésszék, hanem azok a gazdára nézve is hasznot hozó értékek legyenek, a mily hasznot hozó értékek ez idő szerint az államra és az állam emlőit szopó nagyipar és nagy kereskedelemre nézve.

A mezőgazdaság jövedelmének fokozásával általánosabbá lesz a jólét és a megelégedés a földet művelő nép rétegei között, s a kenyérkereset tere is kitérül a közgazdaság ezen ágában, úgy hogy a vidéki napszámosok nem lesznek kénytelenek tömegesen a városokba tódulni, vagy a mi már igazán országos csapás, Amerikába kivándorolni.

A mezőgazdasággal kapcsolatosan lábra kell állítani a kisipart. Ezen a téren mindenképp arra kell törekedni, hogy a kisipar maga szolgáltassa, azt az erőt, mely a fentartáshoz és a virulásához szükséges. Ezt az erőt eddig leginkább az sorvasztotta, hogy a kisipar az állam részéről védelemben nem részesült, önvédelmet pedig nem fejthetett ki, mert minden ily irányú törekvését a nagyipar

leketlenül elnyomta. Ezen a helyzeten segíteni kell, s a segítség éppen nem követel áldozatokat az államtól. Egyszerűen át kell vetni a nagyiparra azokat a terheket, melyek alatt eddig a kisipar nyögött, hogy ennek termékei olcsóság tekintetében is versenyezzenek a nagyiparral. E mellett hitel- és fogyasztási szövetkezeteket kellene alakítani a kisiparosok számára, melyek teljes adómentességet élveznének s mindazokat a kedvezményeket elnyernék, melyekben a nagyipari vállalatok részesülnek.

Virágzó kisipar hatalmas tényezője annak a helybeli lekötöttségnek, mely a városok és a vidék népesedése között az egyensúlyt fentartja.

Ugyanezt a célt előmozdítaná a nagy városi irreális vállalatok megakadályozása. Az a pangás, mely két év előtt a budapesti építkezési vállalatokban hirtelen beállott, több ezer embert fosztott meg keresetétől. Pedig az a pangás csak egyik jelensége annak a bűnös manipulációnak, melyet rohamos üzemcsökkentésnek neveznek. Ilyen üzemcsökkentések idézték elő az ezidei télen is a munkahiányt, s a munkások ezreit kilökték a bizonytalan megélhetés sivatagára. Nagyon szomorú volna, ha az állam nem bírná, vagy nem akarná megoldalmazni polgárait ilyen hányattatástól, melynek, ha eleje vétetnék, egyszermind a városokba való csődületnek az árja is megcsappanna.

A népmozgalmi politika elveit eddig csak az elméletből ismerjük, itt az ideje, hogy azok a gyakorlatban is irányítsák a törvényhozás és a kormány közgazdasági tevékenységét.

Az új magyar Cato.

Tisza István gróf, a ki a közgazdasági téren nagy szabású tevékenységet fejtett ki, közhasznú, vagy inkább önhasznú tevékenységet-e, az majd csak ezután tűnik ki, ha azok a közgazdasági ágak, melyekben eddig tevénykedett, kénytelenek

rózsás álmaim lenni. Milyen jó, hogy az én álmom olyan, a milyen a valóságom -- rózsátlan!

De ha nem is tételezhettem fel, hogy a vízi ember az álmom révén zsákmányul ejtett, mégis tanácsosnak tartottam nagy szaporán beosonni a hálókozsiba, melynek az ajtaját két zárral is nyomban magamra zártam, a folyosóra nyíló ablakokat pedig sűrűn befűggyönyöztem. Azután hallgatództam, de jó hosszú ideig semmi neszt sem hallottam. Megkönnyebbülve sóhajtottam fel: talán elment, vagy pedig megkezdte már valahol a szomszédban az álomszövés hímes-virágos munkáját! Amíg ott elkészül, addig elalszom, beledobom magam Morfeus védő karjaiba, onnet ugyan ki nem ragad engem az a villogó szemű ember, mert biztos, hogy iskoláról fogok álmodni, vagy a pénztárcámról, a miben igazán nincsen egy szemernyi sem a rózsás gyönyörűségből.

Igy erőlködtem, hogy csillapítsam az izgatottságomat. De halga! Az ajtómon kopog valaki. A vízi ember udvarias. De hiszen ide ugyan be nem jősz, azt az erős tölgyfa ajtót be nem töröd, ha még úgy neki fekszel is. Úgy-e, nem tudsz a légen át közlekedni, csunya vízi szörnyeteg! A kopogás ismétlődik ketszer, háromszor. Csak kopogj, kopogj! Azután mintha beszélne is valamit. Valósággal beszél, érthető emberi nyelven. Jobban

lesznek nélkülözni az ő működését, — ez a sokoldalú nemzetgazdász lemondott a közgazdasági állásairól.

Egyszerre hatról. Úgy mint: Az Adria tengershajózási részvénytársaság, a bihari h. é. vasut részvénytársaság, a magyar ipar és kereskedelmi bank részvénytársaság, a magyar takarékpénztárak központi jelzálog bankja részvénytársaság, a Rimamurány-salgótarjáni vasú részvénytársaság, a Weitzer-féle aradi vaggongyár részvénytársaság vállalatoknál elfoglalt igazgató-tanácsosi, illetve elnöki állásairól.

Tette ezt pedig azért, hogy az összeférhetlenségi törvény tárgyalásánál teljes „erkölcsi súlylyal” emelhesse fel szavát azon, szerinte veszélyes törekvések ellen, melyeknek az a céljuk, hogy a törvényhozás házából kizárassanak azok, kik a gazdasági élet egyik-másik ágában „produktív tevékenységet folytatnak.”

Nem tudjuk, mekkora lesz Tisza István szavának az erkölcsi súlya, azt sem tudjuk, hogy mit ért a nemes gróf a „gazdasági élet egyik-másik ágában folytatott produktív tevékenység” alatt, de azt tisztán látjuk, hogy a magyar közéletnek ez az új Catoja, kivel a múlt század catói jellemei után, éppen az új század hajnalán ajándékozta meg a Gondviselés a nemzetet, a saját, eddig kifejtett gazdasági tevékenységét produktív tevékenységnek tartja, tehát olyannak, mely a törvényhozói jelleggel szépen összefér. S hogy ez a becses tevékenység az ország közgazdasága számára megmenthető legyen, azt akarja erkölcsi szavának erejével kivívni Tisza István.

Megvagyunk hatva attól a melegségtől, melylyel a gróf a nemzetgazdászati nagy céljai iránt érdeklődik. De, ha valamiképpen módunkban állana betekinteni a gróf úr pénztári naplójába és megsejlelni azokat a vagyoni áldozatokat, melyeket tőle az ő közgazdasági produktív tevékenysége évenként követel, akkor a meghatottságunk megilletődött bámulatba menne át. Az önzetlenség a honfiai jellemnek legszebb sajátysága, melynek díszé mindíg körülövezte azokat, a kik a hazáért nagyot és üdvöset alkottak.

Meglehet, hogy győz Tisza István az önzetlen áldozatkészségnek abban a küzdelmében, melyet „erkölcsi szavának” teljes súlyával megvívni készül, és meglehet, hogy elbukik. Mi azonban ismerünk egy erős védőbástyát, melynek falai mögött Tisza István közgazdasági áldozatkészsége biztos oltalmat találhat, és a haza számára megmenthető lesz.

Karolja fel a tettvágyó férfiu, a kiről már azt is megirták, hogy Széchenyi István szellemét

hallgatódzom, a hangja olyan könyörgő, rimánkodó. Talán megszomjazott a boldogtalau, szárazföldi bolyongása közben. Vízem ugyan nincsen, de van hamisítatlan Benedektinorem, melyet még otthon P. barátomtól kaptam, midőn egyszer a múlt évben egy megfoghatatlan önfelédésnek a pillanatában egészen váratlanul megragadta őt a bőkezűség szenvedelme.

A könyörület érzelme legyőzte bennem a félelmet. Különbén is, gondoltam magamban, a ki rimánkodik, az gyenge, a gyengétől pedig felni, igazán gyávaság lenne. Kinyitottam az ajtót és szemébe néztem a furcsa látogatónak. Magas, izmos férfiú állott előttem, kinek halott halvány arcát a zöld lampahálón bágyadatan átszűrődő vilámlény kísértetiesen világította meg. Szemei fenylettek, mint a tűz, s oly nyugtalanul ugráltak, mint a levegőbe kilőtt röppentyű sziporkái. Egész lélekjelenlétemre volt szükségem, hogy elpalástoljam azt a kellemetlen benyomást, melyet ez a különös ember keített bennem. Ha lány hangja és modorának nyájassága nem ellensúlyozta volna megjelenésének ijesztő ridegségét, valóban azt hittem volna, hogy a fjordok vízi emberével van dolgom.

Becsássa meg, úgymond, hogy zavarom. Nem adhatna nekem közelebből felvilágosítást Plósió

elnémult, sehol egy árva hang sem volt hallható. Ejjeli nyugodalomnak kedvező környezet jutott osztályrészemül. Sajnos, nem tudtam megbecsülni jó sorsomat. Ugy jártam, mint Milton Dévája, rossz szelleme, a kit kíváncsisága miatt Lucifer azzal büntetett meg, hogy az egész örökkévalóságban át akkor kell nyugodnia, a mikor mozogni szeretne, és akkor kell mozognia, a mikor kedve volna nyugodni. Engem is a kíváncsiság rossz szelleme kicsalt a kocsai folyosójára, hogy meglássam, vajjon csakugyan eltűnt-e már onnet minden emberi lény?

Tényleg nem találtam ott senkit sem. Már éppen visszaakartam menni a nyugvóhelyemre, midőn az erős felhomályba borított folyosó tulsó végéről kis gömböskéknek a villogása kápráztatta meg szememet. Mi lehet az? A vonaton ugyan vilamos világítás van, de mit keresnek a folyosón a villamos gombok? Míg ezen töprenkedtem, a két villogó gömböskék lassan közeledni kezdett felem. Utóbb már azt is kivettem, hogy emberi fej hordozza a gömböskéket, melyek közelebből szikrázó fényt löveltek. Hej, ez a fjordok vízi embere, a ki eljött az utasok álmát szőni, hogy aztán magával vigye azt, a kinek legrózsásabb álmai lesznek! Így tartja azt a svéd népmese, de milyen jó, hogy nekem nem szoktak

örökölte, karolja fel a gazdasági egyesületek neves ügyét, de ne úgy, a hogy a biharmegyei egyesület ügyét felkarolta, hanem a mezőgazdaság jogos érdekei szerint, karolja fel a hitel és fogyasztási szövetkezeteket, a hogy Károlyi Sándor gr. tette, a kisiparszövetkezeteket, melyeknek akadályai és nehézségeiről csak az imént panaszkodott a kereskedelmi miniszter. Vesse latba „erkölcsi” szavát a mezőgazdaság, a hazai ipar és kereskedelem érdekében a vámszerződések megújításánál, a hol igazán nagy tettvágyra és önzetlen hazaszeretetre lesz szükség, hogy mind a három gazdasági ágának az érdekei megóvassanak.

Ellenben az állammal szerződéses viszonyban álló bankok, iparvállalatok és részvénytársaságok elnöki, igazgatói és igazgató-tanácsosi teendőit engedje át másoknak, a kik majd csak megszerzik maguknak azt a szakértelmet, melylyel a nem szakemberek bírnak s a mellett még azzal is használnak az országnak, hogy a tevékenységüket a képviselőiség révén nem teszik „produktív”-vá — a saját javukra.

Szövetkezet és a korcsma.

A nyitramegyei gazdasági egyesületnek mult évi decemberben tartott közgyűlésén szó volt arról, hogy kérjék meg a pénzügyminisztert, miszerint a szövetkezeteknek italmérsi jogot engedélyezzen.

A magyar gazdaszövetség alelnökének vezetése alatt Meskó Pál úr kezdeményezésére a nyitramegyei szövetkezetek kebeléből m. é. január havában járt is már az államtitkárnál egy küldöttség, a ki elismerve a küldöttség kérelmében előadott azon ügy fontosságát, hogy a szövetkezetek csak akkor lesznek képesek humanistikus feladatukat méltóan betölteni, ha fogyasztási cikkekkel kapcsolatban szeszt is árulhatnak, mert ennél nyílik az uzsorásoknak bő alkalmuk arra, hogy a népet anyagilag tönkre tegyék és demoralizálják, — biztosította a küldöttséget, hogy a kérelmet figyelembe veszi, s hogy a szövetkezeteknek korlátozott italmérsi engedélyt ad.

De mit ér az államtitkár úr ezen ígérete, ha már oly szövetkezet is van, a mely a korlátozott italmérsést sem bírja megkapni. A korcsmárosok a szövetkezetnek italmérsi jogában vesztüket érzik, tehát mindent elkövetnek, hogy tisztességtelen, jól jövedelmező kuforrásukat továbbra is akadálytalanul értékesíthessék, s a szövetkezetek italmérsi engedélyhez ne juthassanak. A szövet-

kezetek terjedését nem jó szemmel néző hatóságok pedig közreműködnek ebben. Ime egy példa:

Egy szövetkezet italmérsi engedélyt kért, pedig csak kismértékben való eladásra (zárt üvegekben) — ez azzal utasított vissza, hogy azon község közel fekszik a szomszéd községhez, e községben pedig több (nem szövetkezeti) korcsmáros van s így nincs szükség arra. Tehát ezen községbeli lakosok, kiknek egyeteme érdekelve van, hogy saját szövetkezetük nyújthasson nekik jobb és olcsóbb italt eladásra, dacára az államtitkár úr ígéretének kénytelen szomszéd községbe drágább és rosszabb italt menni.

De hogy nem nagy becsű azon ígéret, még akkor sem, ha a szövetkezet bármily kis mértékben, és szabadon, azaz korcsmaszerűleg nem mérheti az italt, és épen azért célszerű volna, hogy a szövetkezetek szüntelenül kérelmezzék a korlátlan italmérsi jogot.

Hogy mennyire jogos dolog, hogy a szövetkezetek követeljék a korcsmák engedélyezését, s hogy azok felállítására törekedjenek, legyen szabad az okot is kimutatni.

Egy fogyasztási szövetkezet Nyitramegyének azon részében működik, hol a népet eddig a pálinka ivástól semmi módon leszoktatni nem sikerült. A legújabb népszámlálás szerint ama község, melyről szó van, 1200 lélekkel bír, s hol a szövetkezet alakulása előtt még 3 korcsma volt, egy azonban a szövetkezet feljelentésére mint jogtalan évközben beszünttetett, a szövetkezet egy év alatt 40,000 liter pálinkát árusított el.

Mikor a szövetkezet létesült, főtelevése volt a nép kívánságára korcsmát nyitni, mert existenciája ettől látszott függni, de ahhoz legnagyobb küzdelem árán sem juthattak, dacára annak, hogy a korcsma iránti kéréte az illetékes helyen pártolásra talált. Állítólag azért nem juthatott, mert a korcsmalétszám be volt töltve és csupán korlátozott (zárt üvegekben) kímérsi engedélyt kapott. Megkísérelte ezzel a nép kielégítését.

A nép a szövetkezethez fordult italszükségletének beszerzéseért, levén a szövetkezetnél 1 liter pálinkának az ára 36 és 48 fillér, holott a nem szövetkezeti korcsmában még megközelítőleg sem oly jó, tiszta itálnak literje 48 és 60 fillér volt.

Némileg tehát segítve volt a népet, hogy legalább jobb és olcsóbb italt kaphatott, ez azonban nem volt elég. Mivel a mi vidékünk népet egyelőre még nem lehet rábírnai a pálinkaivás teljes elhagyására. Ambár tapasztalatból beismeri, hogy a szövetkezet itt is javát keresi, pártolja is a

szövetkezetet, de a korcsmától elszakítani még nem lehet. (Birják rá a lelkes urat, hogy miszsiót tartasson nekik, mint a szomszéd Moesonokon. Szerk.)

Miért nem kielégítő a népre a korlátozott kímérés? Aki mindenáron szövetkezetnél italt akar vásárolni, sokszor, amikor kevesebbel is megelégednék, mégis csak annyit kell vennie, a mennyit a szövetkezetnek legkisebb mértékben (egy fél liter) árulnia szabad. Pedig sokszor, amikor 4 vagy 8 fillérért volna neki elég, kénytelen mégis fél litert venni. A nem szövetkezeti korcsmáros annak örül, minél több ital fogy nála, mert nagyobb a haszna, de a szövetkezetnél nem úgy van, annak haszna az, ha valaki nem iszik, s megmarad a pénze, ha pedig iszik a szövetkezetnél, abból is a szövetkezet visszajuttat neki, amit az elfogyasztott italon nyer, míg más korcsmáros ezt maga tartja meg.

De mindezek dacára a nép, szabad idejében a társaság kedvéért megy a korcsmába, a hol saját erkölcsi és anyagi kárára tölti el idejét a korcsmáros öröme, fogyasztva egészségtelen pálinkáját. Ha tehát a szövetkezetnek korcsmája volna, a nép szívesebben menne ide, amivel csak a szövetkezetet támogatná kitűzött céljának elérésében. (Ambár itt nagy körültekintéssel kellene eljárni. Mert a szövetkezeteknek nem lehet főcélja, hogy a korcsmáros rossz itala helyett jó pálinkát szolgáltatson a népnek, hanem hogy a lehetőségig korlátozza az iszákosságot. Szerk.)

Mi is a szövetkezetnek a célja? — A nép erkölcsi és anyagi támogatása, a megfelelő eszközöknek maga idejében való használatba vételével. Ha ehhez akar jutni a szövetkezet, tagjait ki kell oktatni a szövetkezeti intézmény megértésére és megbecsülésére.

Mivel a nép szabad idejét haszontalanul a bűzös levegőjű korcsmában, egészségtelen drága pálinka fogyasztásánál a lelketlen korcsmáros hasznára tölti, a szövetkezet vezetőinek támogatásával könnyen pótolhatná (? Szerk.) korcsmájával a gazda vagy olvasó köröket, s akkor a nép is ki volna elégítve, meg bizonyos erkölcsi hasznot is érhetne el a szövetkezet.

Korcsmájába eljáró tagoknak a szövetkezet részére többször nyílnék alkalom, hogy figyelmeztesse a tagokat, miszerint ne essenek a nem szövetkezeti korcsmárosok keletébe, ha ingyenes vagy olcsóbb itallal hitegeti, mit csak azért tesz, hogy elvonja őket a szövetkezetétől. Mikor már hozzákényszerülnek járni, akkor busásan behozza rajtuk, amivel olcsóbban adott nekik. Miért nem tették azt, mielőbb a szövetkezet lett volna?

Péterről? Uram, mondám, láthatja, hogy idegen vagyok, Plosios Péternek a híre soha sem hallottam. — Pedig egész Svédországban ismerik, sőt a külföldön is vannak tisztelői és hívei. Oroszországból — folytatá — évenként több százan keresik fel ezt a nagy szentet, a kit az Isten a szenvedő emberiség nevéjévé rendelt éppen ebben a korban, melyben annyira megfogyatkozott az élő hit.

Azután töviről-hegyire elbeszélte mindent, a mi az ő utazásával és Plosios Péterrel összefüggött. Elmondta, hogy ő orosz birtokos, a ki az ügyvédi pályára készült, de nyolc év óta tartó roppant súlyos idegbaja miatt semminő szellemi munkát nem végezhet. Bejárta már a párisi és berlini orvosokat, gyógykezelte magát a legelső szanatóriumokban, de hasztalanul. Most még egy utolsó kísérletet tesz, felkeresi Plosios Pétert, a kiről honfitársai csodadolgokat beszéltek neki. Az Istennek ez a szentje — mindig így nevezte őt az orosz — ima és kézrátétel által gyógyít, s a ki erős hitet hoz magával, az nem hagyja el beteg a nagy csodadoktor házáat.

Majd elmondta emberem, hogy ezen a vonaton vele együtt utaznak a szülei és két nyomorek testvére, kik közül az egyik valami gerincbántalomban, a másik pedig esontszuban szenved. Ne-

hezükre esik a hosszú út, de rászánták magukat, mert biznak a csodadoktor hatalmában. Csak azt szeretnék tudni, kapnak-e Ottebolban lakást, mert azt hallották, hogy ott most sokan vannak, franciák, oroszok, svájciak és amerikaiak. Azt is óhajtanák megtudni, mily messze van az ottebolai vasúti állomástól a község, melyben a prófeta lakik.

Sajnálatomra nem adhattam neki ezekre a kérdésekre felvilágosítást, a dolog egészen új volt előttem, de éppen azért érdekelnem kezdett.

Egy csodadoktor, a ki ima és kézrátétel által gyógyít! Mintha csak megújult volna az apostolok korszaka. No erről meg kell győződnöm, ha török, ha szakad. Érdeklődésem még élénkebb lett, midőn megláttam emberemnek említett testvéreit, egy 18 éves ifjút és 10 éves leányt, a kik beszélgetésünkre kijöttek a szakaszukból, s nagy figyelemmel hallgatták azt az eszmecsérét, melybe mi Plosios Péter gyógymódja felett bocsátkoztunk. A százanandó teremtesek borzasztóan néztek ki. Az a gerincbajos ifjú úgy össze volt zsugorodva, mint egy giliszta, fejét valahol a térde táján hordozta, s ha fel akart tekinteni, oly irtózatossan ki kellett fordítania a szemét, hogy abból egyéb nem látszott, mint két véres golyó. A leányka pedig mankóra támaszkodott s a nagy fájdalomtól, melyeket a szárcsontját emészto szu-

kozott neki, olyan idegrángatásokban szenvedett, melyek egészen eltorzították az arcát.

Vagy egy órai beszélgetés után elváltam beteg utitársaimtól, s megígértem nekik, hogy Ottebolban kiszállok s meglátogatom én is a gyógyító prófétát.

Reggel, úgy öt óra felé érkezünk Ottebolba. Ez a 6000 lakost számláló élénk kis város a stockholm—krisztianiai vonalon fekszik Arvika és Charlottenberg között. Az orosz család, melyhez még három lithvániai is csatlakozott, omnibuszra szállt, én gyalog mentem be az állomástól alig negyed órányira fekvő városba.

Ambár egy betűt sem értettem a nép nyelvéből, mégis könnyen eligazodtam. Elegendő volt Plosios nevet említenem, hogy annyi kalauzt kapjak, a hány emberrel találkozottam. Mindnyájan legnagyobb előzékenységgel kalauzoltak, s még az evangélikus templomba is elvezettek, minthogy evangélikus papnak tartottak. A város piacán álló templommal szemben van Plosios háza. Egyszerű földszinti házikó, de csak úgy ragyog a tisztaságtól, a mint általában a svéd lakóházakat a tisztaság és a csfn jellemzi. A prófeta háza mellett egy a modern követelményeknek teljesen megfelelő két emeletes szálló áll, melyben száznál több vendégszoba van, a mi arra mutat, hogy a város-

Tényleg milyen hasznot hozhat egy koresma? Azon szövetkezetnek, mely egy év alatt 40000 liter pálinkát mért ki, literenként 2 fillérryi haszon mellett volt 800 korona haszna. És ki részesül e haszonban? A tagok. Mennyi haszna lett volna azon koresmárosnak, (ami a szövetkezet létesülése előtt volt is), ki a szövetkezet által kimért egy literrel nyert 2 filléren felül még azon 12 fillérral többet nyert, amivel drágábban mér, mint a szövetkezet? A koresmárosnak volna tehát 40000 literrel literenként 2 fillérryi haszonból 800 koronán felül még 40000 literrel literenként 12 fillérryi drágasági többletnek az összege 4800 korona, összesen tehát 5600 korona haszna lett volna, ha szövetkezet nincs. S annak előtte volt is, a mi uras életet biztosított neki a nép nyomorgatásának rovására.

Most pedig megfordítva a dolgot, ha a szövetkezet ezen 40000 litert kimérte, a más koresmáros ezzel kevesebbet mérve ki ennyivel több volt a vesztesége is. Ismét csak a szövetkezeti koresmák szüksége látszik.

A szövetkezetek részben azért is küzdenek, hogy az italnak az ára, értékenek megfelelő legyen. Azonban az uzorás koresmáros italának ára nem ilyen, s azért jogosan megerdendik, hogy az általuk már eléggé kiszíjolt nép tőlük elpártoljon. Ezt egyszer-mind jogos büntetésnek is vehetik, ha letkérdesük is megszűnt, hiszen ők azelőtt nem törődtek másnak nyomorával, ambar ők voltak az okozói.

Akkor tehát mondhatja a szövetkezet, hogy küzd a népet, ha egy-egy koresmáros föladjá a versenyt. Erre kell a szövetkezetnek törekednie, s ha majd egy koresma-üresedés van, iparkodjék a szövetkezet ezen koresmát oly koresmáros részére megszerezni, ki a szövetkezet italait vállalkozik mérni, s a szövetkezet intézkedéseinek alaveti magát.

Igaz, hogy ez még időkérdése, mikor jut a szövetkezet ilyen helyzetbe; de ha tekintetbe vesszük azon küzdelmet, melyet a koresmárosok kitéjtének, hogy tisztességtelen nyereségeik a szövetkezeti koresmák kezébe ne jussanak, következtetni lehet, hogy mégis a szövetkezetek birtokába jutnak, legalább bizonyos részben.

De ezt kellene minden községben tenni, minden községen letehető egy fogyasztási szövetkezetet, és ezen valamennyi szövetkezetnek közös erővel kellene ezen célt küzdeni.

Vegre rátértek arra, miért szükséges annyira az a szövetkezeti koresma?

Ha a szövetkezet azon eredményhez jutna, hogy a községen letező koresmák feletti intéz-

kedés hatáskörébe tartoznak és a nép úgy is csak az ő koresmájára volna kényserítve menni, akkor lehetne a pálinkaivás fokozatos szabályozását kimondani, míg végére lassankint a mértékletességi egyesület szerepére vállalkozhatnék, mit már igen könnyen érhetne el, nem lévén a népnek alkalma máshol eddigi iszákosságát kielégíteni. De a nép is belátva a szövetkezet intézkedéseinek helyességét, de kényszerből is inkább jobb italokat fog fogyasztani, mint erőltető pálinkát.

A bortermő vidékek lakói nem fogják olesó áron eladni boraikat, hogy a drágább pálinkát fogyasztják, hanem inkább maguk fogják elfogyasztani, s esetleg átengedik a szövetkezetnek, a mely jobb áron fogja értékesíteni.

Ha tehát valamennyi szövetkezet ily értelemben fog iparkodni koresmát szerezni s ily célra, lehetetlen, hogy meg ne értek kérelmét.

Hogy azonban ez sikerülhet, van rá bizonyíték. Ki lehet mutatni, hogy a szövetkezetek italmeréssel olesóbban és jobban elégték ki a népet, ahol pedig koresma, vagy azt pótló helyisége van, a nép más, nem szövetkezeti, koresmába nem megy.

A hol még koresma nem volt, úgy segített a szövetkezet tiszta, hogy gazdalkort alakítva annak egyik helyiségét átengedte azon célra. Aki a szövetkezeti boltból vett pálinkát társaságban kívánta elfogyasztani, teltette a helyiségben, miután nem törvénytelenes bárkinak a lakásán fogyasztja el, csak a szövetkezet boltjában ki nem nyithatja az üveget, de az utcára kilépve, akár az utcán vagy más helyiségben elköltheti.

Mióta a többször említett szövetkezet ellenségeinek legnagyobb küzdelme dacára is borital fogyasztási adóhérdet útján sikerült koresmát nyitnia, nagyon is tapasztalta, hogy a nép bár most is épen úgy vásárol a szövetkezetnél, mint mielőtt még koresmája lett volna — naponként átlag 10 korona áru itallal kevesebb fogy el, mert kiki annyit vásárol, a mennyire tényleg szüksége van.

Nem jobb-e tehát a népre, ha egy év alatt legkevesebb 3000 koronát takarít meg csak azért, mert a szövetkezetnek koresmája van, hozzá véve azt is, hogy most még azok is jönnek a szövetkezethez vásárolni, kik máskor máshol kénytelenek voltak venni.

Fogjunk tehát hozzá a szövetkezeti ügynek ezen oldalra való kiterjesztésére, hiszen csak embertársainkon segítünk vele, ha mindjárt koresmák, de tisztességes koresmák terjesztésére is vállalkozunk. *Ch. J.*

ban igen jelentékeny az idegen forgalom. S ezt a forgalmat a his Ottebol nagy szülőjének, Ploisznak köszönheti.

Mióta mezerkedtem a nevezetes házba, a csodadoktor éppen újonnan jött pácienseinek a fogadásával volt elfoglalva. Elég időm volt őt jól szemügyre venni. Igen, tisztos külsejű, jó képű svéd paraszt a híres ember, a ki nagy hivatásának tudatában ünnepies komolysággal lép fel, bibliai kifejezésekkel beszél s prófétai szigorral örködik a felett, hogy ne mondjon, vagy tegyen valandit, a mi a tekintélyét csökkenthetné. Szavait megfontolja és kiméri, modorát a türelmes jószág és részvet érzései szerint igazítja, a miben kissé szögletes és mesterkelt. Arca halvány, becselt s nem nélkülözi az értelmesség kifejezését, de látja az értelmesség vonasait is, melyek a rajongó kezeledéses hánis derűjéből bontakoznak ki.

Az orosz társasággal tolnacs révén beszélgetett, közölte velük a tudnivalókat. Azután magával hozva a német tolnácsot, egy svájci embert, hozzám lépett s barátságos kezeskedésre méltott. Miután megtudta látogatásom okát, kissé elhomályosult s határozottan érte-emre adta, hogy a „gyülekezetben” nem vehetek részt, hanem csak, mint néző publikum lehetek jelen. Gyülekezetnek levelek Ottebolan azt a közös ajtó-

ságot, melyet a prófeta az ő betegzeivel naponként delelőt 9 és 10 óra között végez az ottebol kursalonban. Ez egy hatalmas felszer, mely alatt vagy ezer ember elfér. A felszer bejáratánál van a prófeta kathedrája, melyen nagy feszület áll. A katedraon helyezi el a följens alakú Bibliát, melyet magával szokott hozni.

A gyülekezet előtti időt a városka megtekintésére használtam fel. Mikor visszatértem, a rendes napi gyülekezet már teljes volt. Mintegy 80 beteg foglalt helyet a felszer alatt, férfiak, nők, gyermekek, mindnyájan külföldiek, s a mennyire kivételtem a jobb osztályokhoz tartozók. Voltak közöttük olyan nyomorékok, hogy megborzadtam a látásuktól. Halotti eseményben halgatta a gyülekezet a prófétát, a ki most hosszú fekete tógát viselt, a minőt az evangélikus lelkészek szoktak viselni, ha hivatalosan ténykednek. Előadta, hogy ő egyike azoknak, a kiknek Isten csodatevő erőt ad beteggek gyógyítására. Kifejtette azután, hogy nála csak azok koresmának gyógyulást, a kik hisznek az ő felső ő küldetésében és hatalmában.

Jó, hogy nem voltam beteg, mert bizony ezt a feltételt lehetetlen lett volna teljesítenem.

Az egész szertartás ugyanis arról győzött meg, hogy itt egy rögz-zalában szenvedő ember-

Ujdonságok.

Kinevezés. Rexa Kálmán, vágújhelyi járásbírói aljegyzőt Nagy-Bittsére albiróvá nevezték ki.

Esküvő. Benes György úr, a budapesti „Hungaria” győri tisztviselője, folyó hó 3-án vasárnap 11 órakor esküszik örök hűséget a nyitrai irgalmas testvérek templomában Lőrinczy Katinak kisasszonynak, Lőrinczy Gyula, nyug. kir. táblai bíró bájós leányának.

Adomány. Bende Imre megyés püspökünk ő méltósága kegyes volt a nevidzéni tűzkárosultaknak 200 azaz kétszáz koronát segélyképen utalványozni. E nagylelkűségéért s atyai gondoskodásáért ő méltóságának a kárvallottak nevében halás köszönetet mond *Liska János* plebános.

Helyreigazítás. A Vörösmarty-szoborra begyűlt s lapunk előző számában közölt adományok közt dr. Batthyány Vilmos gr. adománya tévesen 10 koronával szerepel. Mint a pénztárnoktól értesülünk, a gróf ur e célra 18 koronát adományozott, mit is ezennel helyreigazítunk.

Halálozás. Spacsek Mária asszony, Spacsek N. nyitrai volt pékmester neje, f. hó 28-án a Zoboron elhalálozott. Nyugodjék békében.

Műkedvelői előadás. Mult vasárnap a nyitrai kath. legényegylet saját helyiségében igen sikerült műkedvelői előadást rendezett, mely a felette rossz időjárás miatt nem volt olyan látogatott, mint máskor szokott lenni, mikor a hely szűke miatt kellett panaszokdunk. Elismeréssel kell nyilatkoznunk, hogy az egylet szakított az egész estét kitöltő szindarabokkal, különösen a népszínműekkel, mert ezek sok szereplőt kívánnak, és a kised színpad nincsen sok népre és katonára berendezve. Jól esett a hallgatóságának az ilyen többféle darabból álló előadás, mely a közönséget állandóan jókedvben tartotta. A nézőtér első sorában láttuk dr. Bobok József és Jeszenszky Alajos kanonokokat, Ferenczi József és Roch Gyula piarista tanárokat. A házigazda tisztelt dr. Batthyány Vilmos gróf kanonok elnök lekötélvő szeretetreméltósággal teljesítette. Az előadás után táncra perdült a fiatalok. A francia négyest 12 pár táncolta, de miután csak 11 hölgy volt jelen, a rendezőség egy korosabb, ő-zbe vegyült urat kért fel, hogy a hiányzó hölgyet helyettesítse, ki e kérelemnek engedve, mint 12-ik hölgy lépett be a kolonba, ki igyekezett is a quadrillt töle kitehető kecses mozdulataival végig lejteni.

nek kísérletezéséről van szó, a kinek csak azért sikerült maga köré csoportosítani a hiszekény emberek seregét, mert utólríhetetlen szenvedéssel tudja fejtegetni azt a hitbeli felfogást, melylyel protestáns országokban többször találkoztam, hogy t. i. az apostolok csodatevő hatalma időről-időre átszáll egyes választott emberekre, a kik az Úr felkentjei, s oly hatalmasak, a mily erősek a hitben.

A szentírás összes helyeit, melyekben beteggek gyógyításáról említés történik, a csodadoktor felolvasta, a gyülekezet a szöveget utána mondta, ki-ki a maga nyelvén, azután mindnyájan leborultak s mely fohászok és sóhajok között imádkoztak. Majd sorra járta a prófeta az ő betegzeit, mindeniknek a fejére rátette a kezét, miáltal hal-kan valamiféle imádságot mormogott. A kézrátétel alatt a szegény betegek úgy cüngtek rajta, olyan epedő tekintettel néztek rá, hogy a közömbös szemlélőnek a szíve is megeshetett rajtuk.

Arra a tí-ztoletteljes kérdésemre, hogy meddig kellene itt várakoznom, hogy a betegeken valóban ilyen csodálatos javulást észlelhessenek, azt a körönlífont feleletet kaptam, hogy az Isten kegyelme nincs időhöz kötve.

Mivel ezt úgy is tudtam, s mivel észrevettem, hogy a tisztan mas vallású gyülekezetben,

Köszönetnyilvánítás. Bende Imre püspök ur ő maga a kath. kőmives-egyletnek f. évi kiadásaihoz 100 koronát adományozott. — A kőmivesek febr. 10-iki báljára belépti jegyét egy arannyal beváltani kegyes volt dr. Batthyány Vilmos gróf és Markhot Gyula alispán, és az egyletbe egyuttal 50—50 koronával alapító tagokul beléptek. — Fogadják a nemes adakozók az elnökség hálás köszönetét.

Tudomásul. Keltscha Nándor öngyilkosságát némely nyitrai lap ugy adta elő, mintha Prohászka Gusztáv nyitrai kereskedő kergette volna a halálba. Most Prohászka ur egy lapunk zártakor hozzáuk beküldött hosszabb közleményben kijelenti, hogy Keltscha Nándornak mintegy 1200 koronáig hitelezett festészeti szerszámok s már két-három év óta ez semminemű törlesztést nem tett, dacára, hogy el volt halmozva munkával. Sőt az utóbbi árverés előtt még csak 100 koronára terjedő részletet sem akart lefizetni, vagy erről a részletről még váltót sem akart kiállítani.

Nyitra multja és a nyitravár-megyei monografia. Irta Czeizel Gabor. A tudós szerzőnek, ki Nyitra város multját alapos buvárlattal átkutatta és azt kitűnően ismeri, lapunk hasábjain a fenti cím alatt közölt nagybecsű dolgozata, külön lenyomatban is megjelent. A történeti irodalom barátai nagy élvezettel olvashatják ezt az adatokban gazdag és szakavatott rendszerességgel, kimerítő tárgyismerettel megírt füzetet, melyben a történeti monografiák írói, de sőt a szélesebb alapon dolgozó történészek is igen értékes anyagot találhatnak. — Ára 1 kor. 20 fill. Megrendelhető Huszár István könyvkereskedésében Nyitra.

1000 darab hurka. A nyitrai hentesek a városbázán kiosztatni szokott „ingyen kenyér”-hez 1000 darab burkát adományozták, mely febr. 2-án került szétosztásra a közönség „elenk részvéte” mellett.

A nyitrai színházi idény február hó 16-án, szombaton veszi kezdetét. Bemutató előadás gyanánt színe kerül a „Baba” operette újdonság. A bérlet a bemutatónál kezdődik. Az első heti műsor a következő: Vasárnap 17-én d. u. 3 órakor a „Gyimesi vadvirág” népszínmű félhelyárral. Este fél 8 órakor „Árendás zsidó” népszínmű Hefőn, 18-án, bérletszűnetben „Newyork szépe” operette újdonság. Kedden, 19-én, bérletfolyamban ugyanaz. Szerdán, 20-án „Tartalékos férj” bohózat. Csütörtökön, 21-én „Dolly” színmű Pénteken, 22-én, félhelyárral, bérletszűnetben „Suhanc” operette. Szombaton, 23-án, „Kis szökevény” operette. Vasárnap, 24-én d. u. 3 órakor „Hamupipóka” regényes színjáték, gyermek-előadás félhelyárral; este bérletfolyamban „A nyaföld” népszínmű.

Feltűnést keltő bűnügy Nyitra. Városunkban közbeszéd tárgyát képezte e héten a de a családok szemében is nem szívesen látott vendég vagyok, kissé elégedetlen lelekkel, de egyébként örvendve az érdekes tapasztalatnak, odább álltam s a legközelebbi vonattal elrohogtam Krisztiánra felé.

Adieu.

Sziporkák.

Tengeri uszodában.

Abendstern. Te Morgenstern! . . . én egy kicsiket felem itt mogomot. Gy halottam, hód van errelele capo. Hátba be tolatno janni az ószodába?

Morgenstern. Te baland omi vagy! Mit sinálna o capo az ószodába? Hiszen oz mar tod ószu!

Kedélyesen.

Bemegy a két loma a városba vásárra. Az egyik paprikást rendel a kocsmanban. Midőn megette, nagyon sok esut maradt a tányéron.

— Lám komám uram, ha most kutya vóna keze, hat epen jóllakhatnék.

következő eset: Vályi Lajos, kir. bírósági végrehajtó biztosította életét elhalálozásra és baleset ellen egy budapesti biztosító vállalatnál, melynek Nyitrai képviselője Faith Zsigmond. Vályi Lajos végrehajtó ur egy darabig fizette is a járulékot, de később megunt a dolgot s abbahagyta. Ez történt ezelőtt mintegy 3½ évvel. Vályi Lajos ur maga beszélte el lapunk képviselője előtt, hogy a dologgal többé nem törődött. Egyszerre ez év január 19-én levelet kap a budapesti intézettől, hogy a biztosítási ívet küldje vissza. Vályi ur nem törődött a dologgal, de feltűnést keltett, hogy ugyanakkor megjelent Faith Zsigmond nevezett tisztviselő Vályinál és a budapesti levél után kérdezősködött, melyet átakart venni, hogy „megírja reá a választ.” Vályi Lajos nem lévén akkor otthon, neje a levél kiadását megtagadta. — Kisült azután, mondja a fáma, hogy Vályinak életbiztosítási tartozását tovább is fizették, sőt nemcsak ez, mert ez nem volt volna bűn, de hogy Vályi Lajosról bizonyítványt állítottak ki, hogy baleset érte, s ezen a címen dr. Bienenstock Ignác, nyitrai orvos bizonyítványt állított ki, hogy a baleset következtében 35 látogatást tett nála. S ezen a címen dec. hóban összesen 105 forintnyi járulékot fizettek ki Faith Zsigmondnak. — De Vályi ezt a pénzt meg nem kapta, sőt nem is tartott igényt reá, mert a biztosító társulattal minden összeköttetését megszakította. Vályi kijelentette előttünk, hogy ő beteg nem volt, dr. Bienenstock nála legalább két év óta meg nem fordult, s a baleset elleni biztosítási prémiumot dr. Bienenstock orvosi bizonyítványa alapján mégis kiízték. Vályi az esetet feljelentette a budapesti biztosító társulatnál, mely jan. 2-án Nyitrai László Orsódy Géza, biztosítási felügyelőt. A felügyelő két napot töltött itt s kihallgatta Vályit s ekkor súlt ki, hogy dacára annak, hogy Vályi már rég nem fizeti a tagozati díjat, emellegyva minden igénye a biztosító társulattal szemben megszűnt, a társulat mégis fizette az ő betegségnének címe alatt Faith Zs. tisztviselőnek a betegégi járulékot, melyből Vályi egyébként egy krajeart sem látott. — Most Faith és dr. Bienenstock kerültek esővába. Ez utóbbi azért, mert Vályi előadása szerint betegégi bizonyítványt állított ki, olyan személy számára, ki nem volt beteg, s hozzá olyan személy számára, aki azt nem is kérte. — Dr. Bienenstock Ignác február 1-én reggel 9 órakor megjelent lapunk szerkesztőségében, állítólag azon célból, hogy más oldalról is nyújtson információt, de előadása, melyben magáról mindent elhárítani és másra tolni akart, éppenséggel nem tette reánk az ártatlan ember szerepét. Ő állítólag a beteg Vályinál volt számára orvosi bizonyítványt állított ki, s Faith dr. Bienenstock előadása szerint a Vályi számára járó illetéket felvette ugyan, de nem adta át neki, hanem Vályi hátralekos járulékait fedezte velök. — Mindenesetre furcsa, hogy egy embernek, aki már 3½ éve nem fizet, mégis folyosítják a biztosítási díjat, s mikor az ügynököt szorítják, ez azt mondja, hogy a díjat a hátralekos évi járulékok fedezésére fordította. Feltűnést keltett a dolog azért, mert dr. Bienenstockkal történt, akinek 2—3 év előtt súlyos következményű affairje volt, melyből szabadkőmives rokonai közbevetésére nemcsak hogy kiszabadult, de még a vádló tencsényi orvos, dr. Lange Kálmán, büntetésből a fumei pestis-kórházba lón áthelyezve.

Sorozás Nyitramegyében. Az ezidei sorozás varmegyeiek területén a következő sorrendben fog megtartatni: Privigyén március hó 1—6. nappán, a sorozó bizottság polgári elnöke Winkler Gyula várm. aljegyző, orvos dr. Kovácsik Antal, állításköteles 303. — Nyitra-Zsambokréthben március 7. és 8., polgári elnök báró Friszenhof Gergely, orvos dr. Hosiéitz Ferenc, állításköteles 391. Nagy-Tapolcsányban március 9—12., polg. elnök Dopcsányi István várm. aljegyző, orvos dr. Adida Viktor, állításköteles 568. Nyitra (járás) március 14—18., polg. elnök Mar-

shot Gyula alispán és helyettesítésében ifj. Bokross János, orvos dr. Thuróczy Károly, állításköteles 758. Nyitra (város) márc. 19. és 20., polg. elnök Markhot Gy. és helyettesítésében ifj. Bokross János, orvos dr. Thuróczy Károly, állításköteles 278. Galgóc március 21—23., polg. eln. Boros Sándor, orvos dr. Nagy Béla, állításköteles 581. Tornóc márc. 26—28., polg. elnök Schneider Ignác, orvos dr. Pák Miklós, állításköteles 653. Nagy-Surány (érsekújvári járásra) március 30-tól ápr. 3-ig, polg. elnök Dióssy Imre, orvos dr. Turchányi László, állításköteles 625. Érsekújvár (város) ápr. 10—12., polg. elnök Turchányi Lajos, orvos dr. Neszlinger Miklós, állításköteles 261. Szakolca márc. 2., polg. e. Mitták Albert, orvos dr. Felber Henrik, állításköteles 112. Holics (szakolcai járásra) március 4—7., polg. e. Mitták Albert, orvos dr. Mandelik József, állításköteles 840. Szenie március 9—14., polg. e. dr. Kálmán Antal, orvos dr. Grünfeld Zsigmond, állításköteles 870. Miava márc. 16—20., polg. e. Siskó József, orvos dr. Róth Miksa, állításköteles 709. Vágújhely márc. 22—27., polg. e. Kochanovszky Pál, orvos dr. Paulik Sándor, állításköteles 842. Póstyén ápr. 25—27., polg. elnök dr. Tersztyánszky Géza, orvos dr. Visnyovszky József, állításköteles 441.

A nyitram. gazd. egyesület igazg. választmánya e hó 1-jén tartotta meg azou ülését, melyben *Rubinek Gyula* mint a „M. Gazdaszövetőség” kiküldöttje, az 1902. évben tartandó pozsonyi kiállítás ügyét adta elő. Rubinek Gy. tartalm. előadás keretében ismertette a kiállításnak általános tervezetét, és tájékoztatta a választmányt a részletek iránt. Tartalmas előadását a nagy számu jelen voltak nagy figyelemmel hallgatták és nagy köszönettel fogadták. Főszóvaltak Emődy József elnökön kívül még Leidenfrost Károly a nyitravölgyi gazd. egylet nevében; Mérey Lajos, Meskó Pál, Verő Zsigmond a kiállítás rendezésére egy 150 tagu bizottságot választottak. A központi bizottságba pedig Meskó Pál titkárt küldötték ki. Jelen voltak a következők: Rubinek Gyula O. M. G. E. titkar, Emődy József, Markovics János, Mező Pál, Kubinyi Endre, Freund Gyula, Sándorfy Nándor, Karsay Lajos, Preusszló Ölb, Varga János, Hartmann Ferenc, Horváth Dező, Eitter Kálmán, Czocher Géza, Jókay Géza, Desso Dező, Verő Zsigmond, Bárány Mihály, Gábor Elek, Leidenfrost Károly, Kiss János, Mérey Lajos.

Szegények kenyere Vágkirályfán. Nehány jamborlelek kegyelete „Sz. Antal” iránt — írják lapunknak — megteremtette Vágkirályfán is azt a nemes és keresztény szociális intézményt, a melyet a világ „Szegények kenyere” néven ismer és bámul. Január hó 23-ikán szentelte meg a templomban felállított szobrot. Holcsey Ignác, korületi esperes, találó plebiánus, lelkező beszédben ismertette, a szegények összegyűlt hívek előtt sz. Antal tiszteletének áldásait. Igaz ezekre menő összegekre a vágkirályfai persely nem számít, mert szegény népeknek, ha talán a szíve gazdag is, de szegény az ahaizsája, mindazonáltal szívüknek egyik hő vagyis teljesült akkor, midőn ezen nemes intézmény létesült. Nem reklám, nem bál kell a szegényeknek, hanem kenyér.

Dióssy főhadnagy kasszarab-lása. Megyeunkben egyes körök a végérvény tagadták, hogy Dióssy Victor uhbanus főhadnagy köveite volna el a kasszarablast Szeke fehérvárott. — Dramatikus szcenakat gondolat ki, hogy miként fakadt sirva jegyesenél, mikor az első hírt olvasta az újságban, hogy őt gyanúsították; s férfies „felháborodásában” jelentkezett is Érsekújvárott — igaz, barátjainak tanácsára —, hogy igazolja ártatlanságát. De az ártatlanságot néha annak is nehéz bizonyítani, aki csakugyan ártatlan. S ez volt oka, hogy Dióssy ártatlansága egy darabig még uszkálhatott a felszínen. Most kislútt, hogy mégis ő volt a kasszarab és még hozzá a mily gonoszszágu, éppoly ügyetlenségűel csinálta a tervet. Hogy a gyanút magáról elhárítsa, egy telegramot küldött maga magának dec. 28-án Budapestból, hogy a pénz meg lesz. — Ebben azt akarta baszkírozni, mintha a pénzt valahol barátja szerezte volna. A táviratot, mik r elfogták, közölve ott hagya a lakóán „csalétkü” a vizsgáló bírónak, hogy ezt vele félrevezess. A távirattal azonban épp az ellenkezőjét érte el annak, amit akart, mert ez vezette helyes nyomra a vizsgálatot. Dióssy nem akarta e ószor

megvallani „barátja“ nevét, ki neki a táviratot küldte, s a pénzt számára megszerezni ígérte. Azt mondotta, hogy „discretióval“ tartozik irányában. Később, midőn a vizsgálóbíró megszerezte az eredeti táviratlapot, kísült, hogy az magának Dióssynak kezeirása, s még csak elferdítve sincsen. Ezt tehát csak a vizsgálat félrevezetésére gondolta ki, és pedig a rablás előtt három nappal. — A rablásra várt dec. 31-éig, mikor a más nap eszközrendő kifizetések miatt legtöbb pénz gyűl benne össze. — Dióssy azután még váltig erősítette ártatlanságát, de rábizonyították a feladott utalványlapokból, hogy jan. 6 és 8 közt több ezer frtot adott fel részint Érsekújvárott, részint fivérének Sz. Mihályuron, részint pedig Budapesten. Az utalványlapokat a postahivataltól beszerezték, valamint a címzettéktől az utalvány-szelvényeket is, valamennyi Dióssynak kezevonása. A pénzt jobbra hitelezőinek küldötte. De a pénz eredetéről, honnan szerezte, nem tudott felvilágosítást adni. — Végre a bizonyítékok súlya alatt összeroskadt és bevallotta tettét. Ekkor természetesen rokonai és az érsekújvári járásban levő ismerősei is visszavonultak védelmétől. A könnyelmű fiatal embert végtelen pazarlása és uri nagyzása vitte a megdöglő lépésre.

Utazás a nemzeti egység felé. Jelen lapársunk, a Budapesten megjelenő „Néppárt“ kimutatást közöl a budapesti középiskolai tanulókról. Eszerint az elmúlt iskolai évben Budapesten középiskolai tanuló volt vallás szerint:

Unitárius	12
Gör. kath.	36
Gör. keleti	72
Református	328
Lutheránus	566
Katholikus	3126
Zsidó	3498

Nyílt tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.)

Tisztelt Szerkesztő úr!

F. évi január hó 27-én kiadott 4-ik számú kiadásában Pichler Zdenkó kápt. tisztartó úr által közlé tett cikke következőleg nyilatkozom: 1900. évi december hó 25-én megjelent nálam a nyitrai székeskáptalani sarluskai uradalom főtehenésze azzal, hogy az uradalom tulajdonát képező egyik üszője beteg, mivel a borjút megelleni nem tudja; és megjegyzi, hogy ő a kérdéses üszőn segíteni akarván, de arra a meggyőződésre jutott, hogy az üsző méhe összenőtt, azért megkért, hogy az üszőt megnézzem; — én kimentem és az üszőt megvizsgálván constatáltam, hogy az üsző méhszája össze van nőve, miért is azt az ajánlatot tettem, hogy az üszőnek húsravaló értékesítését megkísérleljék, vagy a borjúnak műtét általi eltávolítását elrendeljük.

Ezen esetről Pichler Zdenkó tisztartó urat is értesítettem, de eredménytelenül, mert a nevezett tisztartó ur csak szóval intézkedett és meghagyta a kasznárjának, hogy ha az üsző állapota rosszabbodna, hívassák el az állatorvost és próbálja meg a borjúnak műtét általi eltávolítását; — megjegyzem, hogy december hó 27-én is kivítek, de az állaton ugyanazon tüneteket észleltem.

December hó 29-én ugyanis megjelent nálam a kocsis azzal, hogy az üsző állapota rosszabbra fordult, jöjjen ki és nézzem meg, de miután az uton fekvő más községben is el lévén foglalva, megmondtam a kocsisnak, hogy csak menjen haza én amúgyis 10 óra tájban a községben leszek és megnézem a beteg üszőt.

A községben megállván a kasznár ural talájkotam és tudakozódtam az üszőnek hogyléte felől, kitől azt a választ kaptam, hogy a tisztartó úr rendelkezése ha az üsző állapota rosszabbra fordulna, megengedi, hogy a műtétet hajthassam végre.

Ekkor csináltattam a méhszaj tágitására az uradalmi gépkovács által a kérdésben levő fogót és egy farudat, mely a méh tágitására szolgálandó, ekkor az előírásához megfelelően a műtétet hajtottam végre; — de megjegyzem, hogy azt a legnagyobb szakértelemmel és lelkiismeretesen vé-

geztem, ha pedig Pichler úr ebben kételkedne, kérem a budapesti tanár testülethez fordulni, ki eljárásomat felülbírálni jogosult, és annak becses bírálata alá magamat alávenni, az esetben, ha az üszőn a rajta véghez vitt műtét által hiba lett volna elkövetve, akkor hajlandó vagyok az egész kárt sajátomból megtéríteni.

Miért is Pichler Zdenkó kápt. főtiszt. úrnak velem szemben történt eljárását helytelennek találván, ezen ügyet a közönség bölcs bírálatára bízom.

Ennélfogva kérem a tekintetes szerkesztő urat, miszerint az igazság és a közügy érdekében ezen nyilatkozatomat becses lapjában közzétenni szíveskedjék.

Kész szolgálja

Koszorú Lajos,

járási m. kir. állatorvos.

14.901. sz.

Bizonyítvány.

Alulírt ezennel hitelesen bizonyítom, hogy Juhari és Furda nyitrai festő urak által 1898-ban a suránkai plebánia területén található 6 kőszobrot renováltattam, 1899-ben pedig a suránkai plebánia-templomot kifestettem s az összes benne lévő tárgyakat u. m. oltárokat, szöszeket stb. megújítottam. A fentnevezett festő urak ezen munkálatokat, az igen jutányos ár mellett — oly lelkiismeretességgel, oly csinosan, mondhatnám művésziesen keresztülvitték, hogy kiállításuk osztatlan tetszésben részesült.

Azért őket teljes nyugodtsággal paptársaim figyelmebe a legmelegebben ajánlhatom.

Suránkán, 1891. évi január hó 29-én.

Konyakovszky Ferenc,
h. plebános.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon paptársaim s jóbarátaimnak, a kik t. kanonokká történt kinevezésem alkalmából szívélyes üdvözlőkkel és jókívánataik kifejezésével megtiszteltek, fogadják ez úton hálás köszönetemet.

Rovne, 1901. jan. 31-én.

Kiváló tisztelettel

Sztrányavszky József,
t. kanonok, esperes-plebános.

Telefon.

B. urnak Galgóé. A német császárnak nem kevesebb, mint 83 birtoka van, melyeknek összterülete 98746 hectar vagyis kerek 222,200 magyar hold, melynek catasteri jövedelme 651,631 márká, vagyis kerek 391 ezer forint = 782 ezer korona, s így magyar holdankint 3 korona 52 fillér. — Utána legnagyobb birtokos Németsországban Pless herceg, kinek 75 birtoka, 50,000 hectár területet tesz ki, 324,000 márká catasteri jövedelemmel. Harmadik: Ujesset herceg, 52 birtokkal, 40,000 hectárral. Negyedik: Ratibor herceg, kinek 51 birtoka van, 33000 hectárral, s 275,000 márká catasteri jövedelemmel. Ötödik a szász király, kinek 50 birtokban 31,000 hectar ingatlanai vannak.

B. J. Bécs. A könyvet köszönettel megkaptuk. Ismertetésében csak közbejött betegségünk gátolt. Tán már a jövő héten hozzuk.

***** CSARNOK. *****

Török hódoltság az északnyugati Magyarországon I. Ferdinánd király alatt.

Irta: Matunák Mihály.

(Folytatás.)

(5)

A polgári törvénykezés terén nem voltak fenntartott ügyei. Ha eléje járultak, ítélt ugyan, megállapította a költségeket is és a vagyonosabb, vagy lehetőleg a pernyertes féltől be is hajtotta, de kötelezőleg nem kívánta maga elé az ilyen ügyeket, sem illetékei végrehajtására nem ügyelt. A keresztény alattvaló nem járult gyakran eléje, inkább a török lakosok, a katona vagy kereskedő, kik nem voltak annyira zsarolhatók és inkább meg is szokták az efféle igazságszolgáltatást.

A bűnügyek közül, a testi sértésekre és gyilkossági esetekre nagy figyelemmel volt a kádi;

nem ugyan azért, hogy kinyomozza, megbüntesse a tettest, hanem hogy behajtsa maga számára azon díjakat, melyeket az ember-halál vagy sértés büntetéséül a törvény előszabott. Ha nem volt kikutatható a tettes, megvette a díjat a községen, hol a bűntényt elkövették. A végső sorban fizetni köteles község pedig könnyebben levén elérhető ama zavaros időkben, mint a tettes, oda fejtett a szokás, hogy később mindig a község fizetett. Amint tehát hasonló eset a községben történt, az előjáróság gyorsan bejelentette és sietett mielőbb megalkudni a kádival és kifizetni járandóságát. A rend és együttélés biztosíthatása céljából azonban a községek rendszerint kutatták a gonosztevőt s kézrekerítvén, előjáróságuk által el is ítéltették; nem törődvén más velük, élet-halál urai voltak. De ha büntetésből csonkítottak, égettek vagy akasztottak, újból fizetniök kellett a kádnak, úgy mint fizettek először a törvényellenes gyilkosságért.

A testi sértéseken kívül a becsületsértési, rágalmozási esetekre is figyelmet fordított a kádi, illetve, hogy figyelni ne kényszerüljön, *bad u hava* címen rendes évi adót fizettetett az érdekeltekkel. Megjegyzendő egyébként, hogy az ilyféle sértések a földesúr joghatóságához tartozván, a hűbéres területen fizetett *bad u hava* a szpahit, a khássz-birtokra kivetett pedig a kincstárt illette, a kádi által e címen követelt mindennemű összeg, tehát zsarolás jellegével bírt.

A kádi kerületének közjegyzője is volt, és meghatározott díjakért végrendeleteket, házassági leveleket és mindennemű szerződéseket készített.

A kádi dolga volt végül a fejadó szedők (dzsziedárok) bemondásai, vagy eredeti felvételek alapján a fejadó-defterek készítése, a fejadóról és némely bérleti ágakról szóló számadások feltulvisz-gálása és végül a felügyelet az egyházak-, iskolákra, ezek alapítványaira és a papi és tanítói személyzet felett.

A bírósági személyzet a hódoltságon a már említett kádiból állott, továbbá segítje — és helyettese — a *náib*-ből. Mellettük még egy *müszellim* nevű tisztviselő működött, ki írrok és az ítéletek végrehajtója is volt, amint az ügyállás megkövetelte.

Úgy a kádi, mint a *náib* állását a központból, Stambulból nyerte. Az egész birodalomban egy státust képezett a bírói személyzet és a székhelyek fontossága és jövedelem alapján volt rangfokozatuk megállapítva.

Sehol sem volt oly kevésbé állandó bírói kar, mint a magyar részeken. Csakhamar odább iparkodott mind a birodalom békésebb tájaira, hol nagyobb volt a személy- és vagyon biztonság és az „igazhivők“ régi megtelepedése, tekintélyes száma előteremthette már azon kényelmet, melyet a keleti életmód megkívánt.

Fizetést nem kapott a bírósági személyzet, jövedelmeit egyedül a díjai címén szedhető összegek képezték.

(Folyt. köv.)

Teljesen ingyen!

Dr. Tóth János felső-zobori szüléjében mintegy

800 szekér kő

a szőlő kitisztítása céljából, teljesen ingyen átvehető. A kő egy rakáson van, közel az uthoz és igen könnyen megközelíthető. A kik az ajánlatra reflektálnak, forduljanak akár szóval, akár írásban lapunk szerkesztőségéhez.

Nyitrai Hitelbank.

Van szerencsénk t. részvényeseinket a **fo-lyó évi február hó 17-én délelőtt 10 órákor** saját helyiségünkben tartandó

XXVIII. RENDES KÖZGYŰLÉSRE

ezennel tiszteletteljesen meghívni.

Napirend:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. Felügyelő-bizottsági jelentés, évi mérleg előterjesztése és a tiszta jövedelem hovatfordítása iránti határozathozatal.
3. Felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő bizottság részére.
4. A szavazatszedő és a hitelesítő bizottság megválasztása.
5. Az igazgatótanács és esetleg a felügyelő bizottság kiegészítése.
6. Az alapszabályok 15. §-a értelmében esetleg beérkező indítványok.

Az igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentések, valamint az azokhoz csatolt, 1900. évi vonatkozó mérleg 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségében minden beiktatott részvényes által átvehetők.

Azon t. c. részvényesek, kik szavazati jogukat gyakorolni kívánják, szelvényekkel ellátott részvényeiket a közgyűlés előtt legkésőbb 8 nappal, azaz február hó 9-éig az intézet pénztáránál térítvény mellett letenni tartoznak, mely térítvény belépti jegyül szolgál.

Nyitrán, 1901. évi január hó 30-án.

Az igazgatóság.

Nyitrai Iparbank mint részvénytársaság.

Meghívás.

Van szerencsénk a „Nyitrai Iparbank mint részvénytársaság” t. részvényeseit a **fo-lyó évi február hó 17-én délelőtt 10 órákor** az intézet helyiségében tartandó

XVIII-ik

rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívni.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak a mérleg előterjesztésével kapcsolatos évi jelentése és a tiszta nyereség hovatfordítása iránti határozat hozatal.
2. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
3. Szavazatszedő és jegyzőkönyv-hitelesítő bizottság választása.
4. Négy igazgatósági tagnak megválasztása 3 évre.
5. A felügyelő bizottság megválasztása egy évre.

Nyitrán, 1901. évi január hó 31-én.

Az igazgatóság.

A mérleg s vesz-nyer számlák 8 nappal a közgyűlés előtt a részvényesek által az intézet irodájában megtekinthetők.

Kivonat az alapszabályokból.

16. §. A szavazati jog gyakorlására szükséges, hogy a részvények az összes le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal az intézet pénztárána elismervény mellett letétesse, mely elismervény a közgyűlésre való megjelenésre jogosít.

Egy részvény birtoklása a közgyűlésen jogot ad egy szavazatra, azonban senki sem gyakorolhat 10 szavazatnál többet, sem saját nevében, sem mint meghatalmazott.

1896. Orsz. kiállításon díjjal kitüntetve, 1896.

Juhari és Furda

templom és szobafestők
Nyitrán, Káptalan-u. 17.

TEMPLOMFESTÉSZET

Ajánljuk a nagyérdemű közönségnek ujonnan kibővített és rendezett üzletünket, melyben céljára a legtökéletesebben berendezett üzletünket, melyben **templomok festését, oltárok és képek renoválását, valamint szobafestészeti és mázolás munkákat** s ezeknek egy közép-kori, mint legújabb stílus izléses kidolgozását és jutányos árak mellett való elkészítését elvállaljuk. Kiváló tisztelettel

Juhari és Furda,
templomfestők.

Költségelőirányzatok és tervezetek ingyen.

Erdem-oklevél.

Számítalan elismervény.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

„Adria”

HAZAI GYARTMANY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel.

A párisi kiállításon az „Arany örm”-mel kitüntetve.

KÉSZÍTI

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRNEMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Kapható: HUSZÁR ISTVAN könyvkereskedésében Nyitrán.

Meghívás.

A Nyitrai Népbank mint részvénytársaság 1901. évi február hó 3-án délelőtti 11 órákor saját 167/1. számú székházában

XXXII. rendes évi közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívattak.

Napirend:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása.
4. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság felmentése.
5. Az igazgatóság indítványai.
6. A 31. §. értelmében netán benyújtott indítványok tárgyalása.
7. A szavazatszedő és jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság megválasztása.
8. Hét igazgatósági tag megválasztása, és pedig hat három, egy pedig hét évi tartamra.

Figyelmeztetés. A mérleg és a felügyelő-bizottság jelentése az intézet helyiségében a jogosultak által megtekinthetők.

Alapszabályok kivonata.

6. §. Közgyűlésen való megjelenésre és szavazati joggal csak azon részvényes bír, ki az előző év végével, mint ilyen, a részvénykönyvekben beírva volt és ha ezen részvények a megtartandó közgyűlés előtt elismervény mellett az intézetnél letéteményezve lettek.

Ezen elismervények egyúttal belépti jegyül szolgálhatnak.

29. §. Közgyűlések alkalmával egyaránt minden részvényesnek egy szavazata van egy részvény után a 6. §. értelmében, mindazonáltal 10 szavazatnál többet egyik egyleti tag sem összpontosíthat magában, akár saját nevében, akár mint megbízott.

Férjek, szülők nem szükségesnek külön meghatalmazást, gyámok azonban kinevezési okmányukat előmutatni tartoznak.

A szavazási meghatalmazásnak városhatóságilag hitelesítettnek kell lennie.

Társulatok és jogi személyek jogosult előlárók (képviselők) által gyakorolják a szavazati jogot.

31. §. Oly tárgyak, melyek a meghívásban nem említettek, vagy oly önálló indítványok, melyek legalább 8 nappal a közgyűlés előtt az igazgatótanácshoz írásban kellőleg indokolva be nem adtak, a közgyűlésen nem tárgyalhatók.

Kelt Nyitrán, 1901. évi január hó 10-én.

Kovács József,
igazgató.

Tetszés szerinti fizetési feltételek!

VAJDA J. butorgyári raktára

NYITRA, Párutca.

A n. é. butorvásárló közönség becses figyelmébe ajánlom dús választéku, szilárd és modern stílusú

háló, ebédlő, uri szoba és szalon berendezésekből álló raktáramat

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, minden versenyt kizáró olcsó árakon, ugyszintén

saját készítményü kárpitos butoraimat.

Szolid és pontos kiszolgálás biztosított. Kiválóra költségvetéssel és rajzokkal szívesen szolgálunk.

16-52

Kiváló tisztelettel

VAJDA J.

Tetszés szerinti fizetési feltételek!

Szalon garnitúrák rendkívül jutányos áron kaphatók.

Szalon garnitúrák rendkívül jutányos áron kaphatók.

Cs. és kir. udvari szállítók

Pfau és Társa, Fiume
UDVARI COGNAC.

Kapható.

Pollák Károly
fűszer- és lisztkereskedésében
Nyitrán.

SULGAN ANDRÁS

cipész-üzlete

Nyitrán, Vármegye-utca 10-ik szám alatt

készít és raktáron tart mindennemű és legjobb minőségű

lábbelieket

urak, hölgyek és gyermekek részére, izléses

kiállításban, pontos kiszolgálás és jutányos árak mellett.

Gyűjtsünk
elhasznált
bélyegeket!

Minden országból és minden-
nemű *bélyegek*, még a legkö-
zönségesebbek is, elfogadtatnak
szegény gyermekek papokká
való kiképzésére. Viszonzá-
sul szép vallásos emlékek, fő-
kép kereszties olvasók, Szent
Antal és prágai kis Jézus-érmek.

A küldemények és kérdézőkódések **Bregenz-be**
(Vorarlberg) intézendők ily cím alatt: **Bureau-**
Bethlehem. 13-13.

Minden
háziasszony
és anya

üdvözölhető, aki az egészség,
takarékoság és jóízre való
tekintetből a Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávéját (mely
csakis az ismert eredeti
csomagokban valódi) hasz-
nálja.

SZUPERFOSZFÁTOT,

kénsavas kálit,

kénsavas ammoniakot,

Kovasavas kálit,

(dohánytrágyázásra)

Chilisalétromot,**Kainitot,**

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

40%-os**Kálitrágyasót**

„**HUNGÁRIA**“ műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.